

GÖTEBORGS UNIVERSITET
PSYKOLOGISKA INSTITUTIONEN

Skiljer sig konceptualisering av kvinnlig skönhet mellan kvinnor och män?

Josefin Johansson

Självständigt arbete 15 poäng
Kandidatuppsats
PX1500
Vårtermin 2019

Handledare: Amelie Gamble

Skiljer sig konceptualisering av kvinnlig skönhet mellan kvinnor och män?

Josefin Johansson

Sammanfattning. En enkätstudie utfördes i syfte att ta reda på om det finns någon skillnad mellan könen avseende hur de konceptualiserar kvinnlig skönhet. Deltagarna besvarade en skala som mätte deras syn på kvinnors skönhet, samt frågor i vilken utsträckning de var nöjda med sitt eget utseende och om de ville förändra det. Deltagarna rekryterades via Facebook. De var 135 deltagare, 111 kvinnor och 24 män i åldrarna 20-63 år. Studien visade inga skillnader mellan hur kvinnor och män konceptualiserar kvinnlig skönhet. Eftersom skalan inte tidigare använts på män så har denna studie visat att det är möjligt att testa eventuella skillnader mellan könen. Studien kan användas som ett bidrag för forskning inom positiv kroppsuppfattning.

“På tiotalet skulle kvinnokroppen vara fyllig och barnalstrande, på tjugotalet smal och kapabel, på trettioalet rund och sund, på fyrtiotalet smal och stram, på femtiotalet yppig och hemmafruanpassad, på sextiotalet anorektiskt smal, på sjuttiotalet fri och jämställd och på åttio- och nittiotalen smal och stark.” (Bolmstedt, 2002)

Vad som anses som ett vackert yttre är en fråga som har intresserat människor i årtusenden. Detta ändrar sig genom åren och i dagens västerländska samhälle är det framförallt kvinnor men även män, som ständigt upplever att de ska sträva efter det ideal som råder för stunden (Frisén, Holmqvist & Lunde, 2014). Konceptualisering av skönhet ur ett bredare perspektiv är en viktig del av positiv kroppsuppfattning. Då en negativ kroppsuppfattning kan leda till psykisk ohälsa så är det bra att kunna motverka dessa ideal. Hur ska ideal kunna uppnås när människor föds med olika förutsättningar och får en viss kropps-konstitution, som påverkas av både arv och miljö? Kan människor någonsin känna sig nöjda, och kan vi sluta sträva efter förbättring när perfektion väl har uppnåtts?

Finns det fler sätt att konceptualisera kvinnlig skönhet än bara genom de yttre attributen, såsom genom inre egenskaper? Kan även olika kroppstyper anses vara vackert mer än det som framstår som dagens ideal i väst? Ett vackert yttre tillskriver människor egenskaper som att vara hälsosam, smart, lycklig, framgångsrik och socialt kompetent (Frisén et al, 2014). Författarna påpekar vidare att människor har svårt att bli nöjda med sig själva och därför alltid måste sträva efter förbättringar av sitt yttre, som ett ständigt pågående projekt. Denna strävan efter att efterlikna kroppsidealet påverkar människor på olika sätt, allt ifrån att göra kirurgiska ingrepp för att förändra sitt utseende till att drabbas av psykisk ohälsa. På så sätt kan denna strävan inte enbart bli ett problem för den enskilda individen utan även för samhället i stort (Frisén et al, 2014). En av de allvarligaste konsekvenserna som kan vara förknippat med kroppsmissnöje är olika typer av ätstörningar, som i värsta fall kan vara så allvarlig så det till slut handlar om liv och död (Frisén et al, 2014). Tidigare forskning som gjorts i USA visar att ätstörningar påverkar

kvinnor i alla åldrar, och resultatet visade en korrelation mellan rädslan för att åldras och ätstörningar (Lewis & Cachelin, 2001).

Det finns nu flera studier som fokuserar på det positiva kring kroppen istället för det negativa som tidigare fått mest fokus. I en studie som har fokuserat på positiv kroppsuppfattning, så har författarna intervjuat 15 kvinnliga studenter i ålder 18-21 år som klassar sig för att ha en positiv kroppsuppfattning, samt fem personer som är experter på kroppsuppfattning och har arbetat inom fältet i snitt 25 år (Wood-Barcalow, Tylka, & Augustus-Horvath, 2010).

Resultatet visade att de fann många egenskaper av positiv kroppsuppfattning, bland annat uppskattning av det unika vackra och fokus på kroppsfunktioner, att se skönhet ur ett vidare perspektiv, att framhäva kroppens tillgångar och minimera det ofullständiga. En holistisk modell framkom och det var att ju mer kvinnorna omgav sig med det positiva och avvisade negativ information så minskade deras vilja till att förändra kroppen och de hade en mer positiv inställning till sina kroppar. Dessutom så ville de påverka andra till att älska sina kroppar och de umgicks med personer som förespråkade kroppsacceptans och tog hand om sin hälsa. Som i sin tur ledde till en ökning av positiv kroppsuppfattning (Wood-Barcalow, et al, 2010).

Tylka och Iannantuono (2016) har i sin studie *Perceiving beauty in all women: Psychometric evaluation of the Broad Conceptualization of Beauty Scale*, utvecklat en mätskala som heter Broad Conceptualization of Beauty Scale (BCBS) som de anser vara nödvändig som ett komplement till befintliga mätskalor inom det kroppspositiva fältet. Syftet med den är att undersöka hur kvinnor konceptualiserar kvinnlig skönhet. De vill kunna mäta annat än bara de yttre egenskaperna för att konceptualisera skönhet. Individer som har en bred konceptualisering av skönhet anser att många olika utseenden är vackra, oavsett om det är svårare att förändra (som exempelvis, kroppsform och vikt) eller det som är lättare att förändra (som exempelvis personlig stil). De som har en bred konceptualisering av skönhet tenderar att se till inre egenskaper och karaktärsdrag som självförtroende och självkänsla, när de definierar skönhet. En bred konceptualisering av skönhet är inte begränsad till att se skönhet hos andra utan att även kunna se skönhet i sina egna egenskaper som kanske inte stämmer överens med samhällets ideal. I många kvalitativa studier har en bred konceptualisering av skönhet identifierats som en viktig komponent av positiv kroppsuppfattning (Tylka & Iannantuono, 2016). BCBS undersöker hur kvinnor konceptualiserar kvinnors skönhet, som är en del av positiv kroppsuppfattning. Denna skala berör kvinnors utseende, och syftet med den är att ta reda på om det är uppskattat med olika typer av kroppsstorlekar, kroppsformer och om självförtroende, självkänsla samt om de inre egenskaperna har ett värde i tillägg till bara kroppen. (Tylka & Iannantuono, 2016).

Då BCBS-skalan inte tidigare har besvarats av män utan bara av kvinnor, så är det intressant att se vilka resultat som kommer fram i en studie som undersöker vad både män och kvinnor anser vara kvinnlig skönhet. Så på grund av denna avsaknad så ämnar jag att ta reda på om både män och kvinnor har en bredare syn på vad kvinnlig skönhet är. Föreliggande studie avser att undersöka om det skiljer sig mellan konceptualisering av kvinnlig skönhet mellan kvinnor och män. Det vill säga huruvida män och kvinnor förhåller sig olika till skönhet i Sverige; om skönhet kan ses ur ett bredare perspektiv bortom samhällets skönhetsnormer.

Det finns en rad studier med fokus på skönhetsideal, till exempel Akyol (2014) som i sin psykologexamensuppsats har visat att kvinnor upplever att synen på kroppsideal påverkas av deras uppväxtmiljö, massmedia och sociala medier. Respondenterna var sex

unga kvinnor i åldrarna 15–25 år. Studien visade att kvinnorna upplevde att det var svårt att passa in i samhället om de inte levde upp till de rådande kroppsidealerna, något som har gjort att flera av dem uppvisade tendenser till bland annat ätstörningar, depression och ångest. Resultaten visade även positiva aspekter med kroppsideal, till exempel att vissa av respondenterna hade blivit påverkade att leva hälsosammare liv genom att äta nyttigare och träna mer.

Varför är vi då så upptagna av idealen? För att kunna förklara lite av vad det härstammar från så har evolutionspsykologin sina idéer och bidrag. Att det är en viktig drivkraft för människor (och alla andra arter) att överleva och reproducera sig. Idealerna speglar, enligt evolutionspsykologin, människors preferenser vid sökandet efter en partner och hjälper oss att hitta den partner som det är mest fördelaktigt att få barn med (Frisén et al, 2014). En hypotes för att försöka förklara varför ett visst förhållande mellan midja och höfter bedöms som attraktivt är *Waist to Hip Ratio* (WHR; Singh, 1993) där det har visat sig varit ett sätt för männen sett ur ett evolutionärt perspektiv att välja rätt partner genom att se på kvinnors kroppar. Detta har varit i fokus för forskning inom evolutionspsykologin och flera experimentella studier har dessutom funnit att män föredrar kvinnor med lägre WHR genom att variera relationen mellan midjemått och höftmått på teckningar av kvinnor. En smal midja och bredare höfter anses vara mest attraktivt och detta skulle även kunna vara relaterat till hälsa. Män har under evolutionens gång utvecklats till att således föredra kvinnor med lägre WHR, då dessa kvinnor skulle vara hälsosammare och därmed ha större chans att få barn (Singh, 1993). Denna WHR-hypotes skulle kunna indikera på att män inte har en konceptualiserad syn på kvinnors utseende, samt att det är evolutionärt ursprunget. Värdet av ett symmetriskt ansikte hos både kvinnor och män är ett av de mest stabila fynd inom evolutionspsykologin avseende ideal och attraktivitet enligt Swami & Harris studie (refererad till i Frisén, Holmqvist & Lunde, 2014). Symmetri är således relaterat till hur motståndskraftig individen är då personer med ett symmetriskt ansikte anses ha bättre förutsättningar gällande både ärftliga och miljömässiga riskfaktorer (ibid.)

Frisén med kollegor (2014) har skrivit att vad som anses vara ett attraktivt utseende kan variera mellan länder. Det skiljer sig avseende vilket kroppsideal hos kvinnor som är vanligt förekommande, och det är således inte bara en typ av ideal som sträcker sig världen över. Till exempel, i flera afrikanska länder ska kvinnorna vara fylligare än i de västerländska länderna, där kroppsmissnöje är betydligt vanligare (Kanat & Obeidat, 2015). I en litteraturöversikt av fler än trettio studier visades att kroppsmissnöje var vanligare i länder som USA, Australien, Tyskland och Sverige än länder som Iran, Tunisien, Ghana, Ukraina och Kina (Holmqvist & Frisén, 2010). En av dessa studier undersökte kroppsuppfattningen hos 1751 kvinnor i tolv länder och fann då att kvinnor i de västerländska länder som (exempelvis Sverige, Tyskland, Spanien, Frankrike, Italien och Storbritannien) var mer missnöjda med sin kropp än kvinnor i så kallade icke-västerländska länder som (exempelvis Ghana, Indien, och Gabon) Jaeger et al. studie (refererad till i Frisén et al, 2014). Resultatet ligger i linje med Kanat & Obeidat, (2015) som visade att kvinnor i de västerländska länderna var mer missnöjda med sin kropp än kvinnor som kom från icke-västerländska länder. Det här visar att globalt sett så finns det en bred konceptualisering av kvinnors skönhet.

Kvinnor upplever i större utsträckning än män att det är viktigt att vara attraktiva för både sig själva och inför andra (Fredrickson & Roberts, 1997). Redan i unga år börjar flickor jämföra sitt utseende med varandra, och många anstränger sig för att leva upp till de rådande idealerna då den ideala kroppen förknippas med lycka och god hälsa (Akyol,

2014). I en studie intervjuades åtta kvinnor i åldrarna 21-27 år, om sina upplevelser och attityder till det rådande skönhetsidealet samt vad de ansåg påverkade kvinnor till att göra förändringar i sitt utseende. Resultatet visade att anledningen till att de ville förändra sitt utseende berodde delvis på att det var samhället och media som hade störst påverkan på kvinnorna till att vilja genomföra skönhetsförändringar, att få ett bättre självförtroende och en bättre självkänsla, och att de ständigt jämförde sig med andra kvinnor. Om de inte efterliknade eller nådde upp till skönhetsidealet, kände de en stor press från samhället att nå upp till dessa normer och det skapade en drivkraft till att de valde att genomgå förändringar av sitt utseende. Resultatet visade även att de unga kvinnornas upplevelser av det rådande skönhetsidealet innebar att de skulle vara unga, smala, vackra och vältränade. Det ansågs också vara mest hälsosamt, jämfört med tidigare skönhetsideal (Kanat & Obeidat, 2015).

Kvinnokroppen blir för andra och även kvinnan själv, ett objekt som är manipulerbart och ska bedömas utifrån utseendet något som kan förklaras med hjälp av *objektifieringsteorin* (Fredrickson & Roberts, 1997). Objektifieringsteorin innebär att både män och kvinnor framställs som dekorativa objekt och inte som subjektiva tänkande och kännande varelser. I media och reklam är det dock framförallt kvinnor som ofta avbildas på ett sexualiserat sätt. Det kan ha stor inverkan på att kvinnor i större utsträckning fokuserar mer på sitt utseende än vad männen gör och att kvinnor i allmänhet använder sig mer av *självobjektifiering* än män (Frederick, Forbes, Grigorian & Jarcho, 2007). Den franske psykoanalytikern Jacques Lacan myntade begreppet *den manliga blicken* för att beskriva den osäkerhet som uppkommer ur upplevelsen av att man kan bli betraktad. Den manliga blicken uppfattas omedvetet och det är inte nödvändigt att det är just en man som förmedlar den, utan begreppet används idag även för hur andra kvinnor, och kvinnan själv bedömer en kvinna på ett objektifierande sätt (Herbert, 2010). Det kan vara en av anledningarna till att många kvinnor ständigt eftersträvar de idealen som är för stunden.

I linje med teorin om *självobjektifiering* tycks många kvinnor i större utsträckning än män leva sitt liv som om de alltid har känslan av att ha badkläder på sig (Frederick, Forbes, Grigorian, & Jarcho, 2007). Fredrick et al. menar att denna känsla kan hänföra sig till att bara tanken på hur man ser ut på exempelvis en badstrand framkallar en känsla av skam oavsett om någon ser en. Självobjektifiering är enligt teorin den psykologiska konsekvensen av att flickor och kvinnor lever i en kulturell miljö som objektifierar kvinnor. Det är med andra ord inte en brist hos kvinnorna själva som leder till att de självobjektifierar (Fredrickson & Roberts, 1997). De tre delarna som självobjektifiering består av enligt McKinley och Hyde (1996) är självövervakning, skam och kroppskontroll. Självövervakning innebär att från ett utifrånperspektiv stämma av sitt utseende mot de ideal som råder, och denna upptagenhet med utseendet bidrar till svårigheter att fokusera på annat. Skam blir ett resultat av den ständiga självövervakningen och den uppkommer som en konsekvens av att inte kunna leva upp till idealen som finns i samhället. Kroppskontroll innebär att kroppen går att kontrollera och därmed är det alltså möjligt att uppnå idealen om man bara anstränger sig tillräckligt mycket (McKinley & Hyde, 1996). Det skulle kunna argumenteras för att objektifieringsteorin och dess internaliserade komponent självobjektifiering, resulterar i att kvinnor har en snävare bild av kvinnlig skönhet, det vill säga att kvinnor skulle skatta sig lägre än män på BCBS- skalan.

Syftet med föreliggande studie är att undersöka om män och kvinnors konceptualisering av kvinnors skönhet skiljer sig åt. Undersökningen genomfördes som

en enkätstudie med bakgrund till en amerikansk studie som gjorts av framstående forskare och de har i sin studie utvecklat en skala som innehåller nio påståenden om konceptualisering av kvinnors skönhet och den har använts i denna studie i syfte att mäta hur både kvinnor och män konceptualiserar kvinnlig skönhet (Tylka & Iannantuono, 2016).

En studie om genuskillnader i attityder till kroppsuppfattning visade att relaterat till män så hade kvinnor mer negativ uppfattning om sin kroppsbild. De ansträngde sig mer för att förbättra utseendet, och de hade en mer frekvent kroppsbilddysfori oavsett vilken situation de befann sig i (Muth & Cash, 1997). I linje med denna studie och att kvinnor i större utsträckning än män självobjektifierar (Fredrickson & Roberts, 1997) är hypotes 1: att det finns en skillnad mellan kvinnor och män avseende att skönhet kan konceptualiseras utifrån ett vidare perspektiv. Hypotes 2: kvinnor är mer missnöjda med sina kroppar än män och hypotes 3: kvinnor i större utsträckning än män vill förändra sitt utseende. I linje med Kanat och Obeidat (2015) undersöktes även hypotes 4: att det finns ett samband mellan personer som är missnöjda med sitt utseende även är mer villiga att förändra det.

Metod

Deltagare

Med hjälp av ett bekvämlighetsurval via sociala medier (Facebook) rekryterades deltagarna som var 136 (24 män, 111 kvinnor). En deltagare identifierade sig som annat och uteslöts då syftet var att undersöka skillnader mellan män och kvinnor. Det var 59% av deltagarna som hade universitetsutbildning som högsta utbildningsnivå och deltagarna var i åldrarna mellan 20-63 år ($M = 36,9$ $SD = 10,3$).

Instrument

Undersökningen genomfördes med hjälp av en enkät som utformades i enkätverktyget Qualtrics. Därefter följde nio påståenden från BCBS (Tylka & Iannantuono, 2016). Skalan översattes till svenska av mig och översattes sedan tillbaka till engelska av en person kunnig i både engelska och svenska. Deltagarna blev instruerade att svara på påståendena som de skulle ta ställning till på följande vis: Hur definierar Du kvinnors skönhet? Var snäll och ange i vilken utsträckning som du håller med i varje påstående. Jag är bara intresserad av din övertygelse, som kanske eller kanske inte är en reflektion av andra eller samhället. Exempel på påståenden från skalan är: ”Även om ett fysiskt drag inte anses som attraktivt av andra eller av samhället, så tycker jag att det kan vara vackert.” Jag tycker att smala kvinnor är vackrare än kvinnor med andra kroppsformer. ”Jag tycker att många olika utseenden är vackra.”

Skalan utgjordes av sju skalsteg mellan 1 och 7, från *håller absolut inte med* (1) till *håller absolut med* (7). Ju högre poäng man har desto mer öppen är man för att skönhet kan konceptualiseras utifrån ett vidare perspektiv. Ju lägre poäng man har desto mer snävt konceptualiserar man kvinnors skönhet. Deltagarnas svar summerades över de nio

påståendena vilket resulterade i en variationsvidd från 1,67 till 7,00 på skalan. Ett reliabilitetstest gav *Cronbachs alpha* = .836 vilket är en mycket god reliabilitet då den undre gränsen enligt Cohens riktlinjer är .70. Sedan följde demografiska frågor beträffande ålder, kön, utbildningsnivå och antal barn. Därefter ställdes tre frågor för att ta reda på respondenternas uppfattning om sitt eget utseende (1) om de var nöjda med sin kropp (2) blivit påverkade av ideal genom åren och därför känt sig missnöjda och vill förändra något nu (3) haft behov att förändra sig genom livet för att kunna passa in. Svaren till fråga 1 gavs på en skala från, *inte nöjd alls* (1) till *mycket nöjd* (5) fråga 2 gavs på en skala från *inte alls* (1) till *väldigt mycket* (4) och fråga 3 gavs på en skala från *aldrig* (1) till *alltid* (4) (se Appendix).

Tillvägagångssätt

Deltagarna rekryterades genom att länken till enkäten lades upp via sociala medier (Facebook) och där beskrevs det kort om vad min enkät handlade om. Samtliga deltagare informerades om att deltagande var frivilligt, att deras enkätsvar skulle behandlas anonymt samt att svaren skulle analyseras på gruppnivå och presenteras i en kandidatuppsats vid Göteborgs Universitet.

Resultat

För att pröva hypotes 1 att det finns en skillnad mellan hur kvinnors och mäns konceptualisering av kvinnlig skönhet är så utfördes ett icke-parametriskt test Mann-Whitney U då skattningarna på BCBS visade sig vara icke normalfördelat, mellan könen. Resultatet av testet visade inte någon signifikant skillnad mellan kvinnors ($Md=5,78, n=111$) och mäns ($Md=5,78, n=24$) uppfattning $U=1237,5, z=-,456 p=,585, r=,04$. För att testa Hypotes 2 kvinnor är mer missnöjda med sin kropp, utfördes en Mann-Whitney U resultatet visade att det inte är någon signifikant skillnad mellan kvinnors ($Md=3,00, n=109$) och mäns ($Md=3,00, n=24$) uppfattning $U=1286,5, z=-,132 p=,895, r=,01$. avseende kroppsnojdhed. För att testa hypotes 3 utfördes en Mann-Whitney U på att kvinnor ($Md=2,00 n=109$) i större utsträckning än män ($Md=2,00, n=24$) vill förändra sitt utseende, $U=1110, z=-1,486 p=,137, r=,13$ Resultatet visade att det är inte någon signifikant skillnad mellan kvinnors och mäns förändringsvilja. För att testa hypotes 4 utfördes en korrelation (Pearson Correlation) mellan hur nöjd man är med sin kropp och viljan att förändra sin kropp ($r=-,47 n=135 (p< .01)$) Resultatet visade att det fanns ett negativt samband mellan hur nöjd man är med sin kropp och viljan att förändra sin kropp. Det fanns även ett negativt samband mellan hur nöjd man är med sin kropp och om man någon gång velat förändra något i sitt utseende under sitt liv. För att testa detta samband så utfördes en korrelation (Pearson Correlation) även här ($r=-,35 n=133 (p< .01)$) Resultatet innebar att ju mer missnöjd deltagarna var med sin kropp desto mer hade de velat förändra sin utseende under sitt liv.

Diskussion

Frågeställningen för denna undersökning var om det skiljer sig avseende konceptualisering av kvinnlig skönhet mellan kvinnor och män. För att besvara frågeställningen ställdes fyra hypoteser. Hypotes 1 att det finns en skillnad mellan hur kvinnors och mäns konceptualisering av kvinnlig skönhet är, fick inte stöd i denna undersökning. En möjlig förklaring till att inga skillnader hittades kan vara att männen i undersökningen uppvisade ett stort mått av social önskvärdhet i sina svar. Att männen ville framstå som mer accepterande och inkluderande än vad de egentligen är. Hypotes 2 att kvinnor är mer missnöjda med sin kropp, det får inte något stöd i denna undersökning. Resultatet visade att det inte fanns någon skillnad mellan könen. Detta stämmer inte överens med tidigare forskning som har visat att det är mer vanligt att kvinnor är missnöjda med sina kroppar än att män är det. Detta resultat är i motsats till Fredrickson & Roberts som visat att kvinnor i större utsträckning än män, upplever att det är viktigt att vara attraktiva för både sig själva och andra (Fredrickson & Roberts, 1997). Tidigare forskning har även visat att just flickor redan i barndomen lär sig att de ska passa in och vara till lags och se ut på ett visst sätt för att duga inför andra. Det kan vara i jämförelse med exempelvis sina egna familjemedlemmar, eller sina jämnåriga vänner (Diedrichs, 2012). Hypotes 3 att kvinnor i större utsträckning än män vill förändra sitt utseende kunde inte styrkas. Detta resultat är i motsats till Muth och Cashs studie om genusskillnader i attityder till kroppsuppfattning som visade att relaterat till män, hade kvinnor mer negativ uppfattning om sin kroppsbild (Muth & Cash, 1997). Hypotes 4 att de som var missnöjda med sitt utseende också var mer villiga att förändra det fick stöd i denna undersökning. Resultatet visade ett negativt samband, alltså ju mer missnöjda deltagarna var med sina kroppar, desto större var viljan att förändra sitt utseende.

Sammantaget visar resultaten i föreliggande studie ingen skillnad mellan män och kvinnor beträffande konceptualisering av kvinnors skönhet. Objektifieringsteorin verkar således inte ha haft någon påverkan på föreliggande studie, då det inte fanns någon skillnad mellan hur kvinnor och män skattade på BCBS-skalan.

Deltagarnas eget kroppsmissnöje samt deras vilja till att förändra sitt utseende gäller båda könen, vilket går emot tidigare forskning. Sverige är ett av de mest jämställda länder i världen och resultaten i studien kanske kan förklaras utifrån det, att det inte går att se några könsskillnader avseende inställningen till kvinnors skönhet. Deltagarna i undersökningen som upplevde kroppsmissnöje visade även vilja till förändring av sitt utseende.

I introduktionen påvisade jag att kvinnors skönhet ur ett globalt perspektiv kan konceptualiseras olika. Eftersom denna undersökning genomfördes i Sverige är det inte förvånande att kulturella skillnader uteblev. Många undersökningar har gjorts på västerländska deltagare men även resultat från forskning som gjorts på de japanska och koreanska samhällena visar att framförallt kvinnor har ett lägre välbefinnande (Jung & Forbes, 2007; Kowner, 2002), då länder industrialiserats i rekordfart och där det traditionella har blandats med moderna influenser. Då österländska och västerländska influenser blandas skapar det stor förvirring kring vilka kroppsideal som ska eftersträvas och flickor och kvinnor från dessa områden är bland de mest kroppsmissnöjda i världen (Jung & Forbes, 2007; Kowner, 2002).

Det har alltid varit mer fokus på att kvinnor genom alla tider har haft ideal att följa för hur de ska se ut för att passa in i samhället och en föreställning om att det är individens ansvar att lyckas med sitt "projekt perfekt" att om man bara anstränger sig tillräckligt så

är det möjligt att uppnå detta (Frisén et al, 2014). Detta synsätt ökar möjligheterna för den mycket lönsamma skönhetsindustrin som erbjuder olika hjälpmedel för att uppnå det perfekta utseendet (Frisén et al, 2014).

Numera finns det dock också ett motstånd mot kroppsidealen och det är positiv kroppsuppfattning som i folkmun kallas för "kroppspositivism" och personerna som är engagerade i detta väljer att lägga ut bilder via sociala medier på sig själva precis så som de ser ut, helt utan någon retuscherings (Må bra, 2017). I tidningen Må bra så visas bilder på flera kända kroppspositiva kvinnor världen över och bland dessa finns konstnären Stina Wolter som är en förebild för många ("11 kvinnor som varit ansikten för kroppspositivism i år", 2017). En av de kvinnorna som deltog var bloggaren vid namn "Fitnessfeministen" som talar öppet om att hon som ung fick en sjukdom som gjorde att hon fick ta mediciner som påverkade hennes ämnesomsättning som ökar fettinlagringen och höjer hungern. Nu vill hon visa olika anledningar till att vi ser ut som vi gör än det som vi kan påverka själva ("Därför är inte kroppspositivism ohälsosamt", 2017).

Det finns en skönhetsindustri med stora vinstintressen som hela tiden inspirerar och motiverar människor till jämförelse och förändring genom reklam. Det är inte konstigt att så många känner sig missnöjda då vi har tydliga ideal och samhällsnormer att följa, och detta ger stöd åt skönhetsindustrin och min undersökning visar att det finns en vilja till att förändra sig. Bakom skönhetsidealen ligger det mycket ekonomisk vinning och vi bara rycks med i denna karusell. Samhället och skönhetsindustrin bidrar till att vi ofta känner oss missnöjda, och det verkar fylla en funktion i det samhälle vi lever i. Vi ska ständigt sträva efter förbättring och vi blir inte nöjda med oss själva för det kan innebära att det inte längre finns någon motivation till att vilja förbättra oss (Frisén et al, 2014).

I föreliggande studie så är det viktigt att reflektera över vad som kunde gjorts bättre, som i enkäten så kan begreppen tolkas på många olika sätt för olika personer. Exempelvis ordet "smala" som finns i ett av de nio påståenden: "Jag tycker att smala kvinnor är vackrare än kvinnor med andra kroppsformer" för någon kan det innebära anorektisk kroppsform och för någon annan kanske normalbyggd kroppsform. Det kan påverka resultatet att man kan tolka frågorna på olika sätt i enkäten. För att underlätta förvirringen kring begreppen på olika kroppsformer kan bilder på silhuetter läggas till och definition av kroppsform skrivas bredvid respektive bild.

En begränsning i undersökningen var att antalet deltagare var så få, män (24) och kvinnor (111) samt olika antal i dessa könsindelningar. Det var betydligt svårare att få in svar från män, så det kan ifrågasättas varför de inte är lika benägna att svara på denna typ av enkät. Är det allmänt så att kvinnor svarar i större utsträckning eller hade det att göra med min specifika frågeställning. Det skulle varit intressant att fått in fler svar från män, detta vore önskvärt för att se om jag i föreliggande studie råkat få män som svarat på ett visst sätt. En annan förklaring kan vara att jag i min studie har en begränsning i min metod för att jag använde mig av bekvämlighetsurval och de är säkert många av de manliga deltagarna som är mina vänner. Det skulle kanske bli andra resultat om mina deltagare rekryterades på annat sätt.

Då det inte visar någon skillnad mellan könen hade det varit intressant att replikera denna studie men då med många fler deltagare och se om resultaten ser annorlunda ut då. För att försöka få svar på om män och kvinnor är mer och mer lika varandra gällande vad de anser att kvinnlig skönhet är. Det kan finnas problem med enkäter, såsom att exempelvis tidsbrist kan vara en faktor och då blir inte svaren tillförlitliga eller att

deltagarna blir avbrutna och de bara kryssar i något snabbt utan att egentligen ha tänkt igenom sina svar helt och hållet.

För att i framtida forskning få reda på mer så är det möjligt att istället för kvantitativ metod använda sig av kvalitativ metod, detta kan ge större möjlighet till att få djupare och mer beskrivande svar angående konceptualisering av kvinnlig skönhet. Finns det ett vidare synsätt på vad som anses vara skönhet? Blir vi mer och mer öppna för positiv kroppsuppfattning och är det mindre snäva uppfattningar om vad som är vackert? Min förhoppning med bidrag från denna studie, är att vi i framtiden kan se bortom de ideal som skapas och låta människor se olika ut och på så sätt se skönhet på många olika varierande sätt.

Referenser

- Diedrichs, P. (2012). "Media Influences on Male Body Image". *Encyclopedia of Body Image and Human Appearance*, 2, 547–53. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-384925-0.00086-9>.
- Därför är inte kroppspositivism ohälsosamt. (2017, maj 28). Hämtad 16 januari 2019, från <https://fitnessfeministen.halsafitness.se/2017/05/28/darfor-ar-inte-kroppspositivism-ohalsosamt/>
- Frederick, D. A., Forbes, G. B., Grigorian, K. E., & Jarcho, J. M. (2007). The UCLA body project I: Gender and ethnic differences in self-objectification and body satisfaction among 2,206 Undergraduates. *Sex Roles*, 57(5), 317–327. <https://doi.org/10.1007/s11199-007-9251-z>
- Fredrickson, B. L., & Roberts, T.-A. (1997). Objectification Theory. *Psychology of Women Quarterly*, 21(2), 173–206. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.1997.tb00108.x>
- Frisén, A. Holmqvist, K. Lunde, C. (2014). *Projekt perfekt Om utseendekultur och kroppsuppfattning*. Stockholm: Natur&Kultur.
- Herbert, A. (2010). *The pedagogy of creativity*. Abington, Oxon, England ; New York: Routledg.
- Holmqvist, K. & Frisén, A. (2010). Body dissatisfaction across cultures: findings and research problems. *European Eating Disorders Review: The Journal of the Eating Disorders Association* 18, 133–46. <https://doi.org/10.1002/erv.965>.
- Jung, J., & Forbes, G. B. (2007). Body Dissatisfaction and Disordered Eating among College Women in China, South Korea, and the United States: Contrasting Predictions from Sociocultural and Feminist Theories. *Psychology of Women Quarterly*, 31(4), 381–393. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.2007.00387.x>
- Kanat,S, Obeidat.S (2015). *Kvinnors attityder till skönhetsideal. En kvalitativ studie om unga kvinnors upplevelser kring det rådande skönhetsidealet*. Opublicerat psykologexamensarbete, Högskolan i Halmstad: Sociologi och socialt utvecklingsarbete, Halmstad.
- Kowner, R. (2002). Japanese body image: Structure and esteem scores in a cross-cultural perspective. *International Journal of Psychology*, 37(3), 149–159. <https://doi.org/10.1080/00207590143000298>
- Kvinnokroppens ideal – smärt eller mullig? (2002, mars 21). Hämtad 06 januari 2019, från <https://popularhistoria.se/kultur/mode/kvinnokroppens-ideal-smart-eller-mullig>
- Lewis, D. M., & Cachelin, F. M. (2001). Body Image, Body Dissatisfaction, and Eating Attitudes in Midlife and Elderly Women. *Eating Disorders*, 9(1), 29–39. <https://doi.org/10.1080/106402601300187713>

- McKinley, N. M., & Hyde, J. S. (1996). The objectified body consciousness scale, Development and Validation. *Psychology of Women Quarterly*, 20(2), 181–215. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6402.1996.tb00467.x>
- Muth, J. L., & Cash, T. F. (1997). Body-Image Attitudes: What Difference Does Gender Make? *Journal of Applied Social Psychology*, 27(16), 1438–1452. <https://doi.org/10.1111/j.1559-1816.1997.tb01607.x>
- Singh, D. (1993). Adaptive significance of female physical attractiveness: Role of waist-to-hip ratio". *Journal of Personality and Social Psychology* 65, 293–307. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.65.2.293>.
- Tylka, Tracy L., och Amy C. Iannantuono. "Perceiving beauty in all women: Psychometric evaluation of the Broad Conceptualization of Beauty Scale". *Body Image* 17 (01 juni 2016): 67–81. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2016.02.005>.
- Ünlü/Akyol, C. (2014). *Kroppsideal hos kvinnor i åldern 15-25 år: En kvalitativ studie av unga kvinnors syn på kroppsideal*. Opublicerat psykologexamensarbete, Södertörns Högskola: Institutionen för samhällsvetenskaper, Stockholm
<http://sh.diva-portal.org/smash/get/diva2:785332/FULLTEXT01.pdf>
- Wood-Barcalow, N. L., Tylka, T. L., & Augustus-Horvath, C. L. (2010). "But I Like My Body": Positive body image characteristics and a holistic model for young-adult women. *Body Image*, 7(2), 106–116. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2010.01.001>
- 11 kvinnor som varit ansikten för kroppspositivism i år (2017, december 14). Hämtad 16 januari 2019, från <https://www.mabra.com/10-kvinnor-som-varit-ansikten-for-kroppspositivism-i-ar/>

Appendix 1

Hur definierar DU kvinnors skönhet?

Start of Block: block 1

Hej, Jag heter Josefin Johansson och skriver min C-uppsats i psykologi på Psykologiska institutionen vid Göteborgs universitet. Syftet med denna undersökning är att ta reda på attityder till utseenden. Först ber jag dig ta ställning till några påståenden och sedan några frågor om dig själv.

Du är välkommen att svara på min enkät och jag vill framföra ett tack till Dig som därmed möjliggör att jag kan skriva min uppsats.

Deltagandet är frivilligt och du kan närsomhelst avbryta din medverkan. Den tar ca 4 min att besvara. Dina svar kommer att behandlas anonymt och kommer inte att kunna kopplas till dig utan analyseras och redovisas på gruppnivå. Så jag ber dig därför att vara så uppriktig som möjligt när du svarar.

Om du undrar över något om studien så får du gärna kontakta mig via mail: gusjohjocd@student.gu.se

Tack
Med
Josefin

på
vänliga

förhand!
hälsningar,

Page
Break

Hur definierar Du kvinnors skönhet? Var snäll och ange i vilken utsträckning som du håller med i varje påstående. Jag är bara intresserad av DIN övertygelse ,som kanske eller kanske inte är en reflektion av andra eller samhället.

Även om ett fysiskt drag inte anses som attraktivt av andra eller av samhället, så tycker jag att det kan vara vackert.

- ☐ håller absolut inte med
  - ☐ håller inte med något oense
  - ☐ varken eller
  - ☐ håller med till viss del
  - ☐ håller med
  - ☐ håller absolut med
-

En kvinnas självförtroende kan ändra hur jag uppfattar hennes fysiska skönhet.

- ☐ håller absolut inte med
  - ☐ håller inte med
  - ☐ något oense
  - ☐ varken eller
  - ☐ håller med till viss del
  - ☐ håller med
  - ☐ håller absolut med
-

Jag tycker att det är vackert med en stor variation av kroppstyper av kvinnor.

- ☐ håller absolut inte med
  - ☐ håller inte med
  - ☐ något oense
  - ☐ varken eller
  - ☐ håller med till viss del
  - ☐ håller med
  - ☐ håller absolut med
-

Jag tycker att smala kvinnor är vackrare än kvinnor med andra kroppsformer.

- ☐ håller absolut inte med
  - ☐ håller inte med
  - ☐ något oense
  - ☐ varken eller
  - ☐ håller med till viss del
  - ☐ håller med
  - ☐ håller absolut med
-

En kvinnas själ eller hennes inre kan förändra min uppfattning om hennes fysiska skönhet.

- ☐ håller absolut inte med
  - ☐ håller inte med
  - ☐ något oense
  - ☐ varken eller
  - ☐ håller med till viss del
  - ☐ håller med
  - ☐ håller absolut med
-

Jag definierar en kvinnas skönhet annorlunda än hur det porträtteras i media.

- ☐ håller absolut inte med
  - ☐ håller inte med
  - ☐ något oense
  - ☐ varken eller
  - ☐ håller med till viss del
  - ☐ håller med
  - ☐ håller absolut med
-

En kvinnas självacceptans kan förändra min bild av hennes fysiska skönhet.

- ☐ håller absolut inte med
  - ☐ håller inte med
  - ☐ något oense
  - ☐ varken eller
  - ☐ håller med till viss del
  - ☐ håller med
  - ☐ håller absolut med
-

Jag tycker att många olika utseenden är vackra.

- ☐ håller absolut inte med
  - ☐ håller inte med
  - ☐ något oense
  - ☐ varken eller
  - ☐ håller med till viss del
  - ☐ håller med
  - ☐ håller absolut med
-

Jag tycker att kvinnor med olika kroppsformer kan vara vackra.

- ☐ håller absolut inte med
- ☐ håller inte med
- ☐ något oense
- ☐ varken eller
- ☐ håller med till viss del
- ☐ håller med
- ☐ håller absolut med

End of Block: block 1

Start of Block: Några frågor om dig själv

Vilket år är du född? (Ange med fyra siffror)

Hur definierar du dig?

- ☐ kvinna
- ☐ man
- ☐ annat

Högsta utbildningsnivå

- ☐ Gymnasium
- ☐ Yrkeshögskola
- ☐ Universitet
- ☐ annat

Har du egna barn eller bonusbarn?

- ☐ Ja
- ☐ Nej

Hur nöjd är du med din kropp?

- ☐ Inte nöjd alls
  - ☐ Mindre nöjd
  - ☐ Nöjd
  - ☐ Ganska nöjd
  - ☐ Mycket nöjd
-

Är det någonting som du skulle vilja förändra i ditt utseende nu?

- ☐ Inte alls
  - ☐ Till viss del
  - ☐ Ganska mycket
  - ☐ Väldigt mycket
-

Har du någon gång velat förändra något i ditt utseende under ditt liv?

- ☐ Aldrig
- ☐ Ibland
- ☐ Ofta
- ☐ Alltid

End of Block: Några frågor om dig själv
